

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci navrhovateľky **A.**, bytom v M. ul. č. X. zastúpenej JUDr. J., advokátom so sídlom v M., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ulica 29. augusta č. 8, o preplatok na vdovskom dôchodku **A.**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 25 Sd/129/2008-36 z 11. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. decembra 2008, č.k. 25 Sd/129/2008-36 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 11. decembra 2008, č.k. 25 Sd/129/2008-36, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 2. apríla 2008 číslo X., ktorým odporkyňa podľa §110 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) príjemcovi dávky a organizácii spoločne a nerozdielne uložila povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok v celkovej sume 233 345 Sk. Neprávom vyplatenú sumu im uložila vrátiť do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. V odôvodnení uviedol, že príjemca dávky nesplnením riadnej ohlasovacej povinnosti a vedomým prijímaním dávky vyplatenej neprávom spôsobil, že sa dávka poskytla neprávom v období od 22.marca 1993 až do 19.marca 2001 vo výške 233 345 Sk. Navrhovateľka ako príjemca dávky (s miestom výkonu práce vo V. M.) nehlásila opätovný stup do pracovného pomeru v roku 1993 a ani Vojenská správa, zastúpená veliteľom (náčelníkom) V. M. nehlásila jej vstup do pracovného pomeru ani jej hrubé zárobky pre krátenie dôchodku v súbehu s príjmom zo zárobkovej činnosti. Za porušenie zodpovednosti Vojenskej správy, ktorá nemala právnu subjektivitu je

preto zodpovedný zamestnávateľ, a to Ministerstvo obrany Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy.

Navrhovateľka včas podaným odvolaním žiadala rozsudok Krajského súdu v Žiline zmeniť a rozhodnutia odporkyne zrušiť, lebo jej zamestnávateľ odvádza poistné, a teda odporkyňa sama zavinila, že vdovský dôchodok vyplácala navrhovateľke neoprávnene. Tvrdenie odporkyne, že vdovský dôchodok vyplácala ona a poistné bolo odvádzané Sociálnej poisťovni, pobočka v Martine ju podľa názoru navrhovateľky nemôže zbaviť zodpovednosti za preplatok na vdovskom dôchodku za dobu 10 rokov. Navrhovateľka tiež uplatnila námietku premlčania a poukázala na procesné pochybenie krajského súdu, ktorý ako účastníka konania opomenul Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, hoci mu bola uložená solidárna povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok a hoci sa uvedený účastník domáhal zrušenia uvedeného rozhodnutia odporkyne na Krajskom súde v Bratislave.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 212 ods. 2 písm. c) a nasl. OSP bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Podľa § 250m ods. 1,3 OSP konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu. Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

Spôsobilosť byť účastníkom konania a spôsobilosť konať pred súdom samostatne ako účastník konania sú ďalšie podmienky, za ktorých môže súd vo veci konať.

Z dávkových spisov vyplýva, že rozhodnutím z 2. apríla 2008 číslo X. odporkyňa podľa § 110 zákona o sociálnom zabezpečení spoločne a nerozdielne zaviazala navrhovateľku a Ministerstvo obrany Slovenskej republiky nahradiť preplatok na vdovskom dôchodku navrhovateľky v sume 233 345 Sk za čas od 22.marca 1993 až do 19.marca 2001.

Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že ak odporkyňa spoločne a nerozdielne žiadala o vrátenie preplatku na dôchodku od navrhovateľky, ale aj od jej zamestnávateľa, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa vyriešiť predovšetkým otázku účasti v súdnom konaní.

Ak z § 250m ods. 1 OSP vyplýva, že účastníkmi súdneho konania o preskúmanie rozhodnutia v správnom súdnictve sú tí, ktorí boli účastníkmi správneho konania (v danej veci správneho konania podľa zákona o sociálnom zabezpečení) musela byť jeho účastníčkou nielen navrhovateľka ale účastníkom súdneho konania musel byť aj jej zamestnávateľ, za ktorého označila odporkyňa Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

Otázku, kto je účastníkom konania o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 2. apríla 2008 číslo X. však súd prvého stupňa neskúmal. Konal preto v rozpore so zákonom, keď za účastníka súdneho konania nepovažoval Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a nekonal s ním ako s organizáciou, ktorá zamestnávala poberateľku dávky v období od 22.marca 1993 do 19.marca 2001, a ktorej bola preskúmaným rozhodnutím uložená spoločná a nerozdielna povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovský dôchodok.

Navyše už Krajský súd v Bratislave uznesením z 15. apríla 2009, č.k. 6 Sd/98/08-41, zastavil konanie o preskúmanie uvedeného rozhodnutia odporkyne preto, že na Krajskom súde v Žiline sa skôr začalo konanie o tej istej veci. Prekážka veci začatej bránila tomu, aby na Krajskom súde v Bratislave prebiehalo v tej istej veci iné konanie.

Bez zachovania správneho procesného postupu súdu prvého stupňa v konaní vo vzťahu ku každému z jeho účastníkov preto nemohol odvolací súd považovať rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny, lebo jeho procesné pochybenia mohli mať vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu vo veci samej.

Odvolací súd preto odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne nesprávne podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 OSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu, aby v konaní postupoval ako s účastníkom konania aj s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, a to aj z úradnej povinnosti, pričom však nemožno opomenúť skutočnosť, že toto ministerstvo tiež podalo proti rozhodnutiu z 2.apríla 2008 číslo X. opravný prostriedok na Krajský súd v Bratislave.

V ďalšom konaní bude úlohou prvostupňového súdu zaoberať sa vecnou správnosťou a zákonnosťou rozhodnutia odporkyne z 2. apríla 2008 číslo X., za účasti všetkých účastníkov konania a vysporiadať sa aj s ďalšími námietkami navrhovateľky, uvedenými v odvolaní, ktoré v súčasnom štádiu konania odvolaciemu súdu riešiť nenáležalo.

Súčasne s rozhodnutím vo veci samej rozhodne súd prvého stupňa aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová